

Selçuk Erez

PAZARIN PENCERESİNDEN

ANNELER GÜNÜ'NDE

Anneleer Günü'nde anneden ve bu kelimenin çağrıştırdığı "fedakârlıktan" bahsedilince aklıma önce **Şevkî Efsar Sultan** gelir, sonra da **Bn. Sabiha Kunalp**: Birincisi 5. Murad'ın, ikincisi eski Büyükelçilerimizden Zeki Kunalp'ın annesidir.

5. Murad, cülüsundan bir süre sonra akıl hastalığı geçirdiğinden tahttan indirilmiş ve Çırağan Sarayı'na kapatılmıştı. Abdülhamid, Murad'ın yeniden iyileşip yerini alabileceğinden çok korktuğundan eski padişahın dış çevreyle temasını kesmiş, etrafını ajanlarla doldurmuştu. Abdülhamid'in Murad'ı ve annesini öldürtmek istediği ve bu konuda fetvalar aldığı arşiv vesikalarından bellidir.

O tarihte bu şekilde gözden çıkarılan eski padişah, tahttan indirildikten sonra 28 yıl yaşamıştır: Bu süre içinde annesinin onu sağlığına kavuşturmak için gösterdiği çabalar etkileyicidir: Oğlunu, boynuna 70 sülük yapıştırarak iyileştirmeye çalışan hekimlerden ümidi kesen Valide Sultan, muska yazan, tütsü yapan, okuyup üfleyen kimselerin peşine düşmüştür. Yıldız evraki arasında **Şevkî Efsar Sultan**'ın bu konuda yazmış olduğu mektuplar vardır.

15 Aralık 1876'da nefesinin etkili olduğunu duyduğu Hammallar Kethüdası Hafız Emin'e yazar: "**Tezkire-i aliyelerini aldım. Bundan sonra bakalım inşallah tesir eder... Ben evladımı yaradan Tanrıya emanet ettim, işte o kadar. Bana devlet onun sıhhatidir.**" Valide Sultan mektuplarını "**Malumunuz**" diye imzalar.

Oğlunun keyfi yerine gelsin diye Abdülhamide mektuplar yazıp elinden alınmış şahsi eşyasını, özellikle şehzadelik hatırası saat ve düğmelerin geri verilmesini ister.

Sultan Murad'dan herkesin ümid kestiği, doktorların "bir daha iyileşmez" diye rapor verdikleri günlerde bile bir şey yapabilmek için didinir durur. En ufak bir iyilik belirtisi, bu anneye çabasını yıllarca sürdürecektir enerji sağlar. İşte 30 Ocak 1877 yılında yazmış olduğu bir mektup: "**Efendim, denize düşen yılanın sarılır fetvasınca iyi kötü kimi bulduk ise okutup teripterini rica ettik. Fakat mektubum vech üzere olamadı. Evladımı evvel Allah'a, saniyen Resulullah'a ve salisen size teslim ediyorum, her ne türlü ister isen icra edin. Bir ayak evvel çaresine bakmanızı rica ederim.**"

Bu çabalar sonuç verir: Murad'ın aklı yavaş yavaş başına gelir. Anası mektuplarında bundan bahseder: "**Aradasırada iyileşir gibi olur, Maşallah öyle kendi kendisine evvelki gibi söylemiyor!**"

Eski padişah iyileşir ama Abdülhamid'in onu serbest bırakmaya niyeti yoktur. Esareti, hayatının sonuna kadar sürer. Öldüğünde onu anasının Yeni Cami Türbesi'ndeki mezarının yanına gömerler.

Zeki Kunalp'ın hayatı da güçlüklerle, dramlarla doludur: Sekiz yaşındayken babasını linç ederler. Annesi o tarihte çok gençtir ama evlenmez, kendini oğluna adar. Onu alıp Avrupa'da yaşayan bir akrabasının yanına götürür. İsviçre'de büyütür. Başından geçen bunca felakete rağmen oğluna vatan sevgisi aşılamıştır: Yurda dönerler; Zeki Bey, 1941'de Dışişlerine girer. En değerli büyükelçilerimizden biri olarak uzun yıllar devlet hizmetinde çalışır. Son görev yeri olan Madrid'de 35 yıllık eşinin Ermeni teröristlerce öldürüldüğüne şahit olur.

Halen emeklidir ve bir omurilik hastalığı hareketlerini önemli ölçüde kısıtlamıştır. Yeryüzünde kişi başına düşen felaket ölçüsü neyse bunun üç-dört mislini çekmiş olan bu vatandaşımız bunca üzüntü ve sıkıntısına rağmen halen İstanbul'daki evinde bir-biri ardından değerli eserler vermekte, kitaplar yazmaktadır. Kendini ziyaret edenlere- mesela Sadun Tanjuya- "İyi yaşadım diye seviniyorum!" diyebilmektedir. Ona bu sevinci veren unsurlardan biri, başlıcası, ona bu gün büyük bir şefkatle bakan, alışverişini yapan, yemeğini pişiren **doksan Yaşındaki** annesidir.

Annelik, biyolojik bir olgunun en yüce, en insanca bir bağlığa dönüşmesidir: Her türlü olumsuzluk karşısında yıldırmayan, evladına yardıma koşturana, doksanında bile gücünü yitirmeyen bu dürtü kadar güzel ve anmaya değer başka bir şey hatırlamıyorum.

